

6 OCAK BASKINI SONRASINDA TRUMP'IN ARDINDAN AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN DÜNYADAKİ KURUMSAL DİPLOMASİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

AN INVESTIGATION ON THE CORPORATE DIPLOMACY OF THE UNITED STATES OF AMERICA WORLDWIDE AFTER TRUMP FOLLOWING THE JANUARY 6 RIOT

Dr. Öğr. Üyesi Osman Vedüd EŞİDİR

Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Elazığ/TÜRKİYE, ORCID: 0000-0003-2029-4758

Dr. Gökhan BAK

Milli Savunma Bakanlığı, Tekirdağ/TÜRKİYE, ORCID: 0000-0003-4520-0930

Özet

Amerika Birleşik Devletleri'nde 6 Ocak 2021 günü, ülkenin 46. Başkanı Joe Biden'in zaferinin Kongre tarafından ilan edilmesi beklenirken, başkanlık yarışını kaybeden 45. Başkan Donald Trump'ın kışkırtmasıyla kalabalık bir grup ülkenin kongre binasını bastı. Kongre binasının basılmasında Donald Trump'ın rolü olduğu gerekçesiyle Twitter başta olmak üzere birçok sosyal medya platformu, Trump'a erişim engeli getirerek onu platformlarından atma kararı aldılar. Twitter engelinin ardından Trump taraftarları ve protestocular Parler isimli bir sosyal medya uygulamasına yöneldiler. Bu uygulamaya da bazı uygulama dükkânlarından birtakım engeller getirildi. Bununla birlikte eşzamanlı olarak WhatsApp'ın veri uygulamasını güncellemesi ve veri paylaşımını taşıması gündeme geldi. Trump'ın ve şiddet eylemlerini gerçekleştiren protestocu destekçilerinin nefret söylemi içeren paylaşımlarına dünyadaki özgürlük yanlısı sosyal medya destekçileri tepki gösterdiler. Bu araştırmada, sosyal medya platformlarının kamusal alanda oynadıkları role bir örnek olan, dünyanın süper gücü ABD'nin 45. Başkanı Donald Trump'ın başkanlık yarışını kaybetmesinin akabinde, 46. Başkan Joe Biden ile birlikte yeni dönemde ülkede ve dünyada ABD'nin kurumsal ve diplomatik iletişiminin nasıl şekilleneceği, sosyal medya destekli 6 Ocak 2021 baskını ekseninde analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Donald Trump, Joe Biden, 6 Ocak Baskını, İçerik Analizi.

Abstract

On January 6, 2021, in the United States, while the victory of the country's 46th President, Joe Biden, was expected to be announced by the Congress, a crowded group of people raided the congress building of the country, provoked by the 45th President Donald Trump, who lost the presidential race. On the grounds that Donald Trump played a role in raiding the congress building, many social media platforms, especially Twitter, decided to ban Trump from their platforms by imposing an access barrier. Following the Twitter ban, Trump supporters and protesters turned to a social media app called Parler. Some obstacles have been brought to this application from some application stores. In addition, it came to the fore that WhatsApp simultaneously updates its data application and data sharing. Pro-freedom social media supporters around the world reacted to the posts containing hate speech by Trump and his protester supporters who committed violent acts. In this research, after the 45th President of the USA, Donald Trump lose the presidential race, together with the new era of 46th President Joe Biden, how the corporate and diplomatic communication of the world's superpower USA will take shape was analyzed in the context of social media supported January 6 2021 raid, which was an example of how social media platforms play a role in public realm.

Keywords: Social Media, Donald Trump, Joe Biden, January 6 Capitol Riot, Content Analysis.

GİRİŞ

Tüm dünya 3 Kasım 2020 tarihinde gerçekleştirilen Amerikan başkanlık seçimlerini heyecanla izledi. Kıran kırana rekabetin olduğu seçimlerde Demokrat Parti'nin adayı Joe Biden'ın aldığı oylar, 45. Başkan Trump'ın aldığı oyların 7 milyon üzerinde çıkarsa da pandemi koşulları nedeniyle çoğu seçmenin oyunu mektup yoluyla kullanması, seçim sonuçlarının kesinleşmesini geciktirdi.

ABD'de son yüz yirmi yılın en yüksek seçim katılım oranına (yüzde 67) sahip olan 3 Kasım 2020 başkanlık seçimlerinde, günler süren belirsizlik ve kaos atmosferinden sonra, Demokrat aday Joe Biden 78 milyonu aşan oylarla ABD'nin 46. başkanı oldu. Uzun süren başkanlık yarışında Cumhuriyetçi Donald Trump, Demokrat oylara yakın bir seçim sonucu elde etti ve görevdeyken en fazla oyu alan ikinci başkan adayı oldu. 2016'da yaklaşık 59 milyon 440 bin oy alan Trump, 2020 seçimlerinde destekçi sayısını 73 milyonun üzerine çıkardı (URL – 1).

Başkanlık seçimi sonrası döneme bakıldığında Twitter'ın sıklıkla başkan Trump'ın paylaşımlarına müdahale ettiği görülmektedir.

8 Ocak 2021 tarihinde Trump'ın yaptığı olay paylaşım artık sabrın sonunun selamet olmadığı gösterdi ve Twitter gerekeni yaptı. Donald Trump, "**Bana, önce Amerika'ya ve Amerika'yı tekrar yüceltmemeyi veren 75 milyon Amerikan vatanseverinin gelecekte büyük bir sesi olacak. Hiçbir şekilde saygısızlık görmeyecekler veya haksızlığa maruz bırakılmayacaklar**" paylaşımının ardından Twitter seçimin meşruiyetini sorgulayan bu tweet nedeniyle Trump'ın hesabını kalıcı olarak askıya aldı (URL – 2).

Ancak Donald Trump'ın şahsi hesabının kapatılmasıyla birlikte çok ciddi bir sosyal medya yaptırımını tüm dünya gördü. Amazon, Google ve Apple, Amerika Birleşik Devletleri'nde Trump taraftarları tarafından Twitter yaptırımlarından sonra tercih edilen "Parler" adlı sosyal medya platformuna servis sağlamamaya başladı. Bu yaptırımlar bazıları tarafından teknoloji şirketlerinin platformlarında nefret söylemlerine izin vermemesi olarak değerlendirilirken bazı kişiler ve kurumlar da şirketlerin kamusal alanda güçlü ve etkin bir şekilde söz sahibi olmasını sakıncalı buldu. Zaten tartışma konusu olan sosyal medya platformlarının hangi kurallara tabi olup olmadıkları mevzusu, Amerikan seçmenin yaklaşık yarısına denk gelen milyonlara sahip bir seçmen kitlesi olan Donald Trump'a uygulanan yaptırım ile bir kez daha gündeme geldi. İlerleyen zamanda da bu konuda Amerika'da ve dünyada tepkilerin artması bekleniyor. Bugün Donald Trump'ı engelleyen yapının gelecekte görüşlerini beğenmediği dünyadaki hangi siyasi liderlere yaptırım uygulayacağı merak konusu.

İfade özgürlüğü konusunda sicili pek de temiz olmayan Donald Trump'ın sosyal medya şirketi Twitter'a kendisinin ifade özgürlüğünü engellediği yönünde eleştirisi yapması tüm dünyada trajikomik bir şekilde izlendi.

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump'ın gidip yerine Joe Biden'ın gelmesi sadece bir başkan adayının gitmesi ve yerine bir başka başkan adayının gelmesi problemi değildir. Sorun yalnızca başkan değişikliği değildir. Klasik bir seçim sonrasında bir başkan adayının kaybedip başka bir başkan adayının kazanması şeklinde açıklanabilecek bir tablo söz konusu değildir.

Trump, sadece bir ABD Başkanı değildi. Trump, ABD tarihinin gelmiş geçmiş en narsist, en bencil, en egoist ve en cahil başkanıydı. Kurumları, kaideleri oturmuş yüzlerce yıllık devlet mekanizmalarını ve geleneklerini yok sayan, kişisel egosu ile, narsistlikle, para ilişkileriyle bir devleti yöneten Donald Trump'ın yönettiği devlet de dünyanın en güçlü devletidir. Böyle bir kişilik dünyadaki alışlagelmiş diplomatik ve kurumsal ilişkileri tahrip etti. ABD'nin kendi tarihinde savaştan bu yana hiç bu kadar yalan üzerinden kutuplaşmayı ve toplumun kaybetmişler kesimini kin ve nefretle besleyen bir dönem olmadı. Onun için 12 Ocak 2021'de ABD'nin bütün komuta heyeti/ordu komutanları ortak bir bildiri yayınladılar. "*Biz, Anayasa'ya sadıqız ve Başkanımız Biden'dır*" şeklinde bir bildiri yayınlama ihtiyacı duydular. Bu durum, ABD'nin iç demokrasisinde ciddi bir tahribat yarattı ve bu tahribat da kısa dönemde tamir edilebilecek gibi değildir. Trump öyle bir tahribat yarattı ki bu tahribat tıpkı 1940'larda Alman halkında Hitler'in yaratmış olduğu tahribatın bir benzeriydi. İnsanlar Kongre

binasına saldırdı, onu ele geçirmeye çalıştı ve çok ciddi bir oy alan Donald Trump; toplumun çok ciddi bir kesimini yalanla, demagojiyle, hamasetle etkileyen/inandıran bir profil de sergiledi. Böyle bir görev değişiminden bahsedildiğinde bundan sonra Biden'ın işi hiç de kolay olmayacaktır. Tahrip edilen mekanizmaları tekrar rayına sokmak elbette deneyimli bir iç demokrasiye sahip olan bir ülkeden bahsettiğimizde; kurumlarının kendini onarabileceği/koruyabileceği bir sisteme sahip olan ülke söz konusu olduğunda daha etraflıca düşünmeyi ve planlamayı zorunlu kılmaktadır.

Seçim sonuçlarına bakıldığı zaman Donald Trump'ın yaratmış olduğu tahribatın büyüklüğü de görülmektedir. Böyle olunca Joe Biden dönemi sadece Ortadoğu'da değil, dünyada da değişimlere neden olabilecek bir dönem olacaktır. Radikal değişimler beklenmektedir. Bu tahribatın uzamaması anlamında diğer kurumlara ve toplumsal ilişkilere sirayet etmemesi için acil önlemler alınması gerekmektedir.

Öncelikle Biden, Trump'ın teşvik ettiği girişimi; kongreyi basma, seçimi tanımama girişimini bütün dünyada böyle düşünen narsist, tek adam rejimine inanan, seçimlere inanmayan, seçimle gitmemekte direnen bütün liderlere yönelik çok somut/net bir mesaja dönüşmesini sağlamak durumunda kalacaktır. Biden'ın öncelikli ilişkileri bu minvalde gerçekleşecektir. Çünkü Trump daha çok bu tür ilişkilerle dünyadaki ABD siyasetini götürüyordu. Demokrasiye/seçime inanmayan, seçimle gitmek istemeyen aktörlerle dünyada ABD siyasetini Trump kurumsal ilişkileriyle yürütmüyor, kişisel ilişkileriyle yürütüyordu. Ortadoğu'da da konjonktür böyleydi. Trump'ın Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la olan ilişkileri bu düzeydeydi. İslam coğrafyasındaki liderlerle de ilişkileri buydu.

Örneğin; Trump'ın Sudan'dan para odaklı olarak İsrail'le ilişkiye geçmesi talebi İslam coğrafyasında tepkilere neden olmuştu.

Sudan'ın, ülkede geçmişte meydana gelen terör saldırılarında hayatını kaybeden ABD vatandaşlarına tazminat ödemeyi kabul etmesi karşılığında ABD 2020 yılının Ekim ayında Sudan'ı terörizmi destekleyen ülkeler listesinden çıkarmış ve İsrail ile yapılan anlaşmanın önü açılmıştı. Sudan söz konusu tazminat anlaşmasına göre, 1998 yılında El Kaide tarafından ABD'nin Kenya ve Tanzanya büyükelçiliklerine yapılan terör saldırısında hayatını kaybeden ABD'lilerin ailelerine 335 milyon dolar ödedi. Söz konusu anlaşmadan hoşnut olan Mısır'ın darbeci Devlet Başkanı Abdülfettah el Sisi, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda bölgesel barışa (!) katkıda bulunacak anlaşmayı memnuniyetle karşıladığını ifade etmişti (URL – 3).

Trump'ın Suudi Arabistan'a veya Tunus'a *'demokrasi veya neyse yaşadığınız sorunu görmemezlikten geleceğiz ama siz de İsrail'le ilişkiye geçeceksiniz'* minvalindeki söylemleri dünya devi olan ülkenin yönetiminden çok devasa bir şirket yönetimi tarzında bir yaklaşımı ortaya koymaktadır.

ABD Başkanı Trump'ın çoğu ülkeye karşı yaptığı gibi Riyad yönetimi hakkında diplomatik teamülleri aşan ve hatta istihza içeren bir üslubu alışkanlık haline getirmesi, Suudi Arabistan-ABD ilişkilerinin doğasına yönelik bir ilgiyi açığa çıkarmıştır. ABD başkanının kamuoyu önünde yaptığı açıklamalarda; *"Suudi Arabistan'ı biz koruyoruz. Kral Selman'ı severim. Ancak Kral'a, 'sizi biz koruyoruz, eğer biz olmazsak orada iki hafta oturamazsınız, bizim ordumuz için ödeme yapmalısınız' dedim", "biz Suudi Arabistan'ı koruyoruz ve onların para dışında bir şeyleri yok"* şeklindeki ifadeleri iki ülke arasındaki ilişkilerin düzeyini yansıtmaları açısından önemlidir (URL- 4).

"Haydut devlet" kavramı politika planlamasında ve analizinde etkin bir rol oynamaktadır. Irak krizi bunun bir örneğidir. Washington, Irak'ı komşuları ve bütün dünya için bir tehdit oluşturan "haydut bir devlet" olarak ilan etmiştir. ABD'ye göre Irak "yasadışı" bir ulustur. Dünya düzeninin bekçileri, ABD ve onun küçük ortağı İngiltere tarafından zapturapt altına alınması gereken bir bölgedir (Chomsky, 2003: 11).

Bu ve benzeri ifadeler, Soğuk Savaş'ta bile yapılan ama açıktan söylenemeyen sözlerdir. Donald Trump, bu söylemleri Soğuk Savaş'ın olmadığı bir dünyada kabaca söyleyen ve hayata geçiren bir liderdi. Bu minvalde politika üretiyordu.

Propaganda genellikle, yapanın hakikat gibi göstermeye çalıştığı, ama başkalarının yanlış olduğunu düşündüğü beyanlarda bulunmak olarak tanımlanır. Aslında bazı durumlarda propaganda yapanın kendisi de bunların yanlış olduğunu ya da en azından abartılı olduğunu bilir. Propaganda bir siyaset uygulaması, kamuoyunu bir politika lehinde ya da aleyhinde etkileme çabasıdır. (Wallerstein, 2003: 111).

Trump'ın Türkiye ile olan politikası ve ilişkileri de buna benzerdi. Trump'la birlikte şimdiye kadar bireysel ilişkilerle götürülen ilişkiler Biden'le birlikte artık kurumsal anlamda yürüyecektir. Türkiye'deki yönetim sistemi kurumsal anlamda ilişkiyi çoktan kaybetmiştir. Erdoğan üzerinden, onun kişisel ilişkileri üzerinden yürüyen bir siyasetin karşısında Trump gibi bir muhatap artık yoktur. Kurumsal olarak kendisiyle muhatap olacak bir Biden yönetimi vardır. Bu da iki ülke arasında ciddi bir sıkıntıya yol açacaktır. İran'la ve Irak'la ilişkiler ve Suriye'deki problem de öyledir. Biden'ın Kuzey Irak yönetimine bakış açısı da Trump gibi değildir. Trump, Irak coğrafyasına salt petrolü korumakla izah edebilecek kadar kaba ve hoyrat bakış açısına sahip bir liderdi.

Trump'tan geriye kalan ve var olan tahribatı düzeltmek anlamında Biden uluslararası ilişkilerde de ciddi anlamda sorunlar yaşayacaktır. Ekonomik ilişkiler anlamında da durum öyle olacaktır. Dünyada demokrasiye bakış açısı Biden açısından başta kendi başlarına gelen en son durumdan ötürü de öncelikleri muhataplarının demokrasiye ne ölçüde uyup uymadığı olacaktır. En son Trump'ın destekçileriyle gerçekleştirmeye çalıştığı “darbe girişimi” Biden'ın önceliklerini de değiştirmiştir. Artık muhataplarıyla ilişkilerinde demokrasi/demokrasiye bağlılık ve seçim/seçim sistemlerine bağlılık birinci öncelik olacaktır.

Hiçbir Amerikan lideri Trump kadar narsist ve cahil olmamıştır. Hukuktan hiç anlamayan, anayasal kurumlara inanmayan bir kişi evini veya şirketini yönetecek anlayışıyla köklü bir devleti yönetmeye talip olmuştur. Bilgisi sıfır, inanılmaz derecede okumayan/cahil, neyin ne olduğunu bilmeyen, sadece para ilişkilerinde kafası çalışan bir insan ABD lideri olmuştur. ‘Ne kadar para alabiliriz veya ne kadar para verebiliriz’ anlayışıyla dünyaya bakan bir insan figürü söz konusudur. Görgüsüz bir insan, kaba bir insan, kurumların varlığına, istişareye değer vermeyen bir insan ABD'yi en üst düzeyde temsil etmiştir. Hiçbir ABD Başkanı Donald Trump gibi en yakın ekibini değiştirmemiştir. ABD tarihinde Trump'ın değiştirdiği/kovduğu kadar bir ekip erozyonu hiçbir ABD Başkanı zamanında yaşanmamıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nin 45. Başkanı Donald Trump; cehaletin, narsizmin, egonun, kibrin bütünüyle somutlaşmış bir halidir. Hitler'in politika bakanı Joseph Goebbels gibi sürekli yalan söyleyerek daha çok yabancılardan nefret eden insanlardan destek görmüştür. İtilmiş/kakılmış insanlar, Amerikan merkezi sisteminin içinde yer bulamamış toplumsal kesimler Trump'a tepkilidir. Trump, hamasetle dünyadaki tarihsel örneklerden yola çıkarak toplumu galeyana getirdiği için, bir kesim tarafından çok revaç görmüştür. Dünün kazananları, bugünün kaybedenlerinin oluşturduğu kişilerin sayısı Amerika Birleşik Devletleri'nde çok fazladır. Trump, milyonlarla ifade edilen Beyaz Amerikalılar'a seslenmiş ve ciddi anlamda bir destek almıştır.

ABD'nin çok ciddi oturmuş bir hukuku vardır. Adalet sistemi Trump'un amaçlarını gerçekleştirmesine izin vermemiştir. Kendi atadığı hakim ve savcılar da seçim sonuçlarında Trump'ın dediğini yapmamıştır. Amerikan hukuku sistemi koruyan bir hukuktur. Liderlere ve bireylere yönelik olmayıp genel anlamda hukukun kendisini korumaya yönelik bir hukuk olduğu için Trump orada bir gedik açamamıştır. Bundan dolayı Trump genellikle kurumlar dışında ABD Başkanlarının çok geniş yetkileri olmasının avantajını kendi lehine kullanarak hukuk tanımaz bir anlayışla hareket etmiştir.

LİTERATÜR TARAMASI

Yapılan literatür taraması sonucunda 3 Kasım 2020'de yapılan Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanlık seçimini kaybeden Donald Trump taraftarlarının 6 Ocak 2021'de Amerikan kongre binasını basmaları yazılı basında ve internet medyasında son derece geniş yer tuttuğu görülmüştür. Çok yeni bir konu olması bağlamında bu konuyla ilgili akademik bir çalışma yapılmadığı ve dünyanın süper gücü Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanı Trump'ın seçimi kaybetmesinin ardından basında nasıl

yer aldığıının değerlendirilmesinin yapılması literatüre zenginlik katacağı düşünülerek araştırma tamamlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. “İçerik çözümlemesi, iletişim içeriğinin, genellikle önceden belirlenmiş sınıflamalar (kategoriler) çerçevesinde sistematik olarak gerçekleştirilmesini sağlayan bir araştırma tekniğidir” (Geray, 2011:151). Basında yer alan haberler içerik analizine tabi tutularak çıkarımlar elde edilmiştir.

Bu çalışmada dünyanın süper gücü olan Amerika Birleşik Devletleri’nde kurulduğu günden ilk kez 6 Ocak 2021’de meydana gelen sıra dışı olaylar sosyal medyanın etkisi bağlamında ne ölçüde ve nasıl yer aldığıının tespiti amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini Amerika Birleşik Devletleri başkanlık seçimi konulu bütün haberler, örneklemini ise internet üzerinde yapılan taramalarda en çok okunan söz konusu haberler oluşturmaktadır. İnternet üzerinde bulunan haberler karşılaştırılarak elde edilen bulgular içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

SONUÇ

Sosyal medya platformlarının gücünün ve öneminin yadsınamayacağı 3 Kasım 2020’de yapılan Amerikan başkanlık seçimlerinin sonrasında bir kez daha kanıtlanmıştır. Dünyanın süper gücünü yönetmeye talip olan eski başkan Donald Trump, seçimleri kaybedince sosyal medya üzerinden gerçekleştirdiği nefret söylemleriyle kitle desteğini de arkasına alarak güçlü bir hukuka sahip olan ülkede alışlagelmişin dışında dünyanın şaşkınlıkla izlediği olayların yaşanmasına neden olmuş, ABD Temsilciler Meclisi, Trump’ı protestocuları yönlendirip görevini kötüye kullandığı gerekçesiyle suçlamıştır. Trump’ın bir daha hiçbir şekilde başkan aday olamama durumu da söz konusu olabilir. Demokratların yaşanan 6 Ocak 2021 Kongre baskınından sonraki süreçteki amacı; Amerikan senatosundaki azil davasında Donald Trump’a bir daha aday olmaması, 2024’teki adaylık hakkının engellenmesi için bir ceza verilmesidir.

ABD tarihinde bir ilk yaşanmıştır. ABD’liler böyle bir olayı beklemedikleri için önlem almayı da düşünmemişlerdir. Bu durum daha önce yaşadıkları bir şey değildir. Amerikalılar, dünyada bu tür şeylere neden olmuşlardır. Onlar dünyada darbeleri ihraç etmiş, savaşları organize etmiş, liderleri alaşağı etmişlerdir ancak kendi içlerinde birilerinin onlara bunu yapabileceğini asla hayal bile etmemişlerdir. Böyle bir durum onların kafalarından bile geçmemiştir. 6 Ocak 2021’de ABD Kongre binası baskının yaşanması, böyle bir durumla karşılaşmaları onları şok etmiştir. Çok varlıklı bir insanın birdenbire aç kalması gibi bir durum söz konusudur. Şok ettiği için de bu kurumların hepsi alarına geçmiştir. Onun için Genelkurmay Başkanı ABD tarihinde ilk defa bildiri yayınlamıştır. Biz Ortadoğu’da Genelkurmay Başkanlarının bildiri yayınlamalarına alışkınız ancak ABD tarihinde bu bir ilktir. Bu eylem bütün anayasal kurumları/mekanizmaları alarına geçirmiştir. Bu eylem dünyada bir hayra da vesile olmuştur. ABD’nin muhatapları açısından hiç kimse artık seçimle gitmeyi reddedecek pozisyonda olmaz. Aslında bir Cumhuriyetçiler ve Demokratlar çatışması olmamıştır. Trump olayı kendisinde somutlaştırarak Trump yanlıları ve karşıtları şeklinde bir ayrışmanın oluşmasına neden olmuştur. Trump’ın kendi partisinden insanlar Trump’a karşı çıkmışlardır.

Biden’in gelmesiyle Ortadoğu’da Trump’ın kişisel muhataplığının yerini kurumsal muhataplar alacaktır. Kurumsal muhataplar, sorunlar ne kadar ağır olursa olsun en asgari zararlar atlatılabilecek durumların oluşmasını sağlarlar. Çünkü muhataplık düzeyi kurumsal olursa istişare söz konusudur. Ancak Trump’ın Ortadoğu’da muhataplık düzeyi damadıydı. Damadının ilişkileri de “al-ver” üzerine dayalı ilişkilerdi ki Ortadoğu’da “al-ver” ilişkileri bütün kurumsal düzenleri altüst etmiştir. Örneğin İsrail’in başkent problemi; Arap coğrafyasını ABD’nin parayla İsrail’le ilişki içerisine koyması veya onlara baskı yapması, kâğıt üzerinde çatışmasızlık anlamında düşünülebilirse de kurumsal bir beyan

olmadığı için, toplumsal bir sözleşmeye dayalı bir ilişki ağı da olmadığı için yarın öbür gün çok daha vahim sonuçlara neden olabilecek bir durumdur. Suriye politikasında Trump'la birlikte artık olmayan bir ABD vardı. Biden'den sonra Suriye politikasında olan bir ABD görülecektir. Trump'la birlikte Irak'ı yalnızlaştıran, İran'a teslim eden bir politika vardı. Biden'le birlikte bu politika da değişecektir. Türkiye'ye yönelik demokrasi, hak ve özgürlükler üzerinden baskı daha fazla artacaktır. Avrupa Birliği ile uyum içerisinde bir ABD görülecektir. Bu da Avrupa Birliği'nin de daha fazla Türkiye'ye yönelik demokrasi, hak ve özgürlükler çağrılarını artırması anlamına gelmektedir. Bu çağrılar daha da somutlaştıracak ve bazılarını cesaretlendirecektir. Çünkü Avrupa'yı yalnız bırakan ve sürekli Avrupa'yı aşağılayan/horlayan bir Trump vardı. Her an her yerde herkesi Trump'la birlikte yalnız bırakan bir ABD/dünyanın süper gücü, Biden'le birlikte hareket edecektir. Sizi yalnız bırakan, sizinle istişare etmeyen, tam tersine yüz seksen derece düşündüğünüzden çok farklı bir pozisyon alan bir ABD vardı. Biden'le birlikte o ABD olmayacaktır. Elbette çıkan çatışmalar olacaktır ancak sizi yüz seksen derece ters bir şeye düşürecek bir ABD olmayacaktır. Avrupalılar açısından ya da Türkiye'de ve Ortadoğu'da kurumsal devlet mekanizmalarını savunanlar ya da hak ve özgürlükleri savunanlar açısından durum budur. 6 Ocak 2021 baskınında ABD'de sistem ciddi anlamda gücünü göstermiştir.

KAYNAKÇA

- Chomsky, Noam (2003). *Amerikan Müdahaleciliği*, (Çev: Taylan Doğan-Barış Zeren), İstanbul: Aram Yayıncılık.
- Geray, Haluk (2011). *Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş: İletişim Alanından Örneklerle*, 3. Bs., Ankara: Ezel Basın Yayın Dağıtım.
- Wallerstein, Immanuel (2003). *Yeni Bir Sosyal Bilim İçin*, (Çev: Ender Abadoğlu), İstanbul: Aram Yayıncılık.
- URL-1: Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/abd-baskanlik-secimleri-2020/biden-kazandi-trump-kaybetmedi/2048913://www.gsu.edu.tr/tr/universite/genel-bilgiler/tarihce> , Erişim Tarihi:13 Ocak 2021.
- URL-2: Milliyet Gazetesi, <https://www.milliyet.com.tr/donald-trump-ve-twitter-meselesi-nasil-cozultur--molatik-18485/?Sayfa=6> , Erişim Tarihi: 14 Ocak 2021.
- URL-3: Deutsche Welle (DW), <https://www.dw.com/tr/trump-sudan-ile-israil-anla%C5%9F%C4%B1/a-55380706> , Erişim Tarihi: 14 Ocak 2021.
- URL-4: Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/suudi-arabistan-abd-iliskilerinin-sorunlu-dogasi/1523016> , Erişim Tarihi: 12 Ocak 2021.